

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Voie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Impotriva desfrâului

Subliniind și din partea noastră necesitatea unei cât mai neîntârziată intervenții din partea autorităților noastre de stat, ca rușinea comerțului de »carne vie« să nu mai aibă, mai ales în porturile noastre, un teren atât de deschis, cum a fost până acum, publicăm aici cu plăcere adresa dată săptămâna trecută, din partea unei delegații de femei din înalta societate bucureșteană dlui *Al. V. Vaida*, ministru de interne, care a promis toată sollicitudinea în cauză. Iată această adresă:

România, semnatară a convenției internaționale pentru reprimarea traficului cu femei și copii, a fost printre țările supuse unei amănunțite cercetări din partea organelor Societății Națiunilor. Rezultatul anchetei, consemnat în raportul comitetului special de experți, a fost destăinuirea unei stări de lucruri, care cere o intervenție grabnică și neșovăelnisă a autorităților noastre. După publicarea acestui raport, reprezentanții oficiali ai țării în străinătate s'au străduit să atenueze efectul constatărilor puțin măgulitoare pentru noi; acțiunea lor însă n'a fost sprijinită îndeajuns de presa din țară care a înfățișat în culorile cele mai negre o stare pe care cu toții o deplângem și în contra căreia suntem hotărâte să reacționăm.

În ultimul timp, în coloanele ziarelor cele mai răspândite, s'au publicat știri privitoare la rușinosul trafic care nu mai poate fi tolerat. Suntem încredințate, că ancheta care este în curs va duce la rezultatul dorit și stăruim ca sancțiuni severe și neîntârziată să înfrâneze aceste fapte care ne pun într'o lumină atât de defavorabilă.

Din înseși constatările raportului experților Societăților reiese că, combaterea efectivă a acestui flagel social nu se poate sprijini numai pe măsurile administrative și legislative ale statelor. Activitatea asociațiilor benevole a avut o influență covârșitoare în Apus și tinde a lua și la noi o importanță tot mai mare. Asociația „Amicele tinerelor fete”, al cărei scop este să ocrotească și să ajute pe acele ce sunt nevoite să-și câștige viața departe de căminul părintesc, spre a putea înlătura din calea lor primejdiile ce le pândesc, crede de a sa datorie să instituie o anchetă în legătură cu faptele recente petrecute la Constanța și Galați și semnalate în ziare. Avem convingerea c'ar fi de dorit, pentru prestigiul țării, ca de data aceasta ancheta să fie condusă de noi, iar nu de reprezentantele organizațiilor internaționale, și rugăm pe Excelența Voastră să binevoiască a dispune ca organele ministerului de interne să ne dea concursul și să ne înlesnească această sarcină.

Femeile și mamele române, în frunte cu A. S. R. Principesa Elena, urmând pilda înaintașelor lor din țară și de peste hotare, înțeleg să ducă o luptă îndârjită pentru purificarea moravurilor și pentru a scăpa de la peire pe cele mai tinere dintre ele care, învinse de greutatea vieții, cad adesea în mrejele odioșilor traficanți. Nu se îndoiesc o clipă că acei care acum zece ani, prin actul dela Alba-Iulia, au înțeles să ridice femeia la locul de cinste ce i-se cuvine, vor ști să sprijine și acum acțiunea morală și patriotică ce-au întreprins.

Dintre străini

Câteva orientări asupra societăților slave „Sokol” și „Orel” în legătură cu mișcarea pentru organizarea mirenească a bisericii noastre *)

de DR. SILVIU BRÂNDIEU
medic în Murska-Sobota (Iugoslavia)

În timpul ce a premers războiului mondial, politica Austriei față de popoarele negermane, a fost, cel puțin la aparență, mult mai conciliantă decât cea a Ungariei față de populația minoritară, pe care soarta a pus-o sub oblăduirea ei.

Între altele, și acestei împrejurări este a se atribui faptul, că războiul mondial pe noi Români ne-a surprins neorganizată, iar după preluarea imperiului, a trebuit să suferim mult din lipsa de oficanți publici pregătiți — ceea ce s'a constatat în o măsură absolut minimală la popoarele slave din fosta Austrie. În vremece organizațiile noastre culturale și economice se sbăteau în mreaja legilor daconice, cari căutau orice prilej să suprimă și ceea ce ne-a mai rămas, — liberalismul austriac permitea Slavilor săi, între altele, și pe cea fizică, încălzită de idealul unității naționale, ce avea să fie în curând eluptată.

Trăind în mijlocul acestora, fie-mi permis să dau în cele de mai jos câteva informații asupra acestor organizații, vrednice de a fi cunoscute și la noi mai de aproape.

I.

Organizațiile cu caracter fizic ale Slavilor din fosta Austrie, așa numitele organizații „sokoliste” (Sokol=Falce, șoim, falco, fam. Falconidae) își au originea în Bohemia. În an 1861, Cehii, cari făceau parte din societatea de gimnastică germană din Praga, sub conducerea lui Dr. M. Tyrs se separează și în 16. II. 1862 țin constituanta societății de educație fizică națională cehă, al cărei sema era șoimul. Primul ei președinte (starostele) Fügner, donează 1200 fl. aur, pentru procurarea instrumentelor de gimnastică. Se țin conveniri dese, ca „frații șoimi” să se poată cunoaște reciproc, se țin regulat și serios ore de educație fizică, iar în Iunie avu loc prima producție publică de exerciții libere. Se stăpânește drapelul. Ideia se înfăptuiește la Brno și în alte centre culturale. Se țin cursuri pentru conducătorii exercițiilor. În 1871 sokolii își au foaia lor oficioasă, iar numărul lor ajunge cifra de 11.000, dintre cari 3188 gimnastici. În 1882 se ține congresul celor 76 de organizații; în 1887 vin la Praga sokoliștii din America, în 1888 cei din Praga cercetează Ljubljana (Laibach), al doilea centru slav (sloven) din Austria, unde încă înainte funcționa centrul sokolist sloven.

*) Urmărind de peste hotare mișcările din biserică noastră, autorul ne trimite, împreună cu multe alte amănunte folositoare, și acest articol de informație, căruia îi facem loc cu deosebită plăcere. În legătură ținem să mai amintim, ca dsa ne mai sugerează și gândul, vrednic de toată atenția, că poate n'ar fi rău ca la serbările noastre de 3/15 Maiu să fie invitați și »vulturășii« sloveni, a căror prezență ar putea să influențeze — crede dsa, care-i cunoaște de aproape — deosebit de favorabil organizațiile dela noi ale tinerimei. O propunere pe care o supunem, prin aceasta, Comitetului de organizare a serbărilor noastre.

Ideea se intrupează în formă tot mai pronunțată, așa că la al II-lea congres pansokolist din Praga, toate organizațiile se unesc în o centrală recunoscută și oficios, iar 5520 de sokoli în cămeși roșii, cu peană de șoim la chipiu, în sunetul fanfarelor, în unități organizate, străbat străzile principale din Praga, demonstrând puterea „unirei în cuget și simțiri” a poporului ceh; tot atunci 2473 gimnastici execută simultan aceleași exerciții libere. Congresul acesta a fost cercetat de gimnastici francezi din Nancy.

În 1895 programul se lărgește: se pune bază și la educația spirituală, pe lângă cea fizică. Congresul din 1907 are caracter internațional, vin sokoliștii din Lvov, Ljubljana, Zabreb, Serajevo, Spalato, Triest, Montenegro — exercițiile libere sunt executate și de femei, apoi de băieți și băiete —. Aici se întemeiază Centrul Sokolilor slavi cu participarea alor 20.000 sokoli.

În timpul războiului sălile de gimnastică ale sokolilor, sălile de lectură etc. sunt transformate în spitale, iar societățile sunt suspendate. Dar spiritul ce pătrundea generația de atunci nu a putut fi multă vreme înăbușit. În revoluția din 1919 sokolii au fost chemați sub drapel și au luptat în Slovacia contra comuniștilor unguri.

Centrul sokolilor slavi din Praga are de membri: Asociația sokolilor jugoslavi (Ljubljana, Zagreb, Novi-Sad, Serajevo, Belgrad etc), a sokolilor poloni, a sokolilor ruși emigranți, a societății bulgare de gimnastică: „Junak” — a Sârbilor din Lausitania și a sokolilor cehi, are peste 1/3 milion membri activi și tot atâția membri băieți-băiete și copii-copile. Sokolii în aproape toate centrele își au casa proprie „sokoloki dom”, cu sală pentru gimnastică, dans, teatru — sală de lectură, muzică, bibliotecă etc. Își au foile oficioase și literatură proprie. Unii pe alții se chiamă „frați”, respectiv „surori”, iar salutul oficios e: „Zdravo = Sănătate”!

II.

O altă organizație, care se ocupă cu educația tineretului este așa numita »Orel« (=Adler, vultur, aquilla). Aceasta s'a dezvoltat din cea d'intăi, acomodându-se împrejurărilor.

Anume Sokol era la început o societate, care față de religie avea o atitudine, dacă nu prietenească, de sigur neutrală; ici-colo luau parte la serbările religioase, steagurile și-le sfințiau de slujitori altarului și aveau printre membri lor mireni catolici distinși. Mai târziu însă studenții sloveni din Carintia și Carniolia, cari studiau în Bohemia, au plantat în sokoliștii sloveni francmasonismul adus dela universitatea și școlile superioare de acolo; așa, că asociațiile acestea au început a se orienta tot mai mult în direcție păgubitoare, iar ca urmare mulți membri distinși — societari cu sentimente religioase pronunțate —, moralicește au fost nevoiți să părăsească organizația sokolistă. Puținele societăți de educație fizică cu caracter catolic, s'au grupat atunci în organizații aparte, cari lărgindu-și programul, pe lângă educația fizică și-au propus să îngrijască și de educația morală a tinerimei.

Așa s'a pus bază primei societăți »Orel« în 1906, organizator fiind prof. de teologie Dr. Ioan Krek, el însuși turist renumit. În 1907 »Orel« avea deja 12 secții cu 400 gimnastici, în 1908 apărură revista oficioasă numită »Mladost« = Tinerețea. Ajutată oficios de arhiepiscopul din Ljubljana Dr. Jeglic, de preoțimea și inteligența catolică, societatea se desvoltă în mod uimitor. La congresul din 1909 iau parte 900 gimnastici și atunci se hotărăște ținerea cursurilor săptămânale pentru tinerime, iar în anii următori se înființează, pre lângă cele mai multe secții, fanfare și o casă de economii: »Albina«.

În timpul acesta se organizează »Orel« și în Croația, în Bohemia, în America. În 1913 cu ocazia congresului catolic sloven-croat din Ljubljana, 1800 Orelii iau parte la paradă, iar 800 se produc înaintea alor 30.000 de oaspeți spectatori. Tot atunci s'a prezentat, pășind în public și secția feminină cu un grup de »Orlițe«, asemenea și Orelii din Bohemia ca oaspeți.

În timpul războiului mondial Orlii sunt pe diferitele fronturi, iar revista »Mladost« apare regulat, ținând strânsă legătura de frate între ei. În 1917 moare Dr. I. Krek, fondatorul și conducătorul Orlilor. După dismembrarea Austriei, Orlii iau parte activă la înființarea Statului Iugoslav. Congresul general din anul 1920, ținut în Maribor, a dovedit întărirea în toate direcțiile a ideii oreliste. S'a înființat Asociația iugoslavă a Orelilor, constând din Orlii sloveni (Ljubljana), Orlii croați (Zagreb) și subsecția feminină slovenă și croată.

»Orel« a fost reprezentat prin o delegație în congresul organizațiilor de gimnastică franceze din Paris și Metz în 1920, un an mai apoi, prin o delegație de 22 membri, la întrecerile internaționale catolice din Strassbourg; apoi la Viena, München, Zürich; în 1922 la Bno; în 1921 în Strassburg. În 1922 în Brno Orelii au luat primul premiu, iar în 1920 în Paris au eluptat locul al doilea.

Asociația Orelilor iugoslavi e membră a Uniunii internaționale de gimnastică cu sediul în Paris. Prin asociația internațională a gimnasticilor catolici, e în legătură cu 9 țări: Franța, Eveția, Olanda, Belgia, Italia, Cehoslovacia, Austria, Luxemburg, Germania. În 7 August 1927

la întrecerile internaționale din Köln, fratele Orel Kermaver a luat premiul întâiu.

Organizația »Orel« se îngrijește de cultura sufletească a membrilor și prin revistele: »Mladost« = Tinerețea, pentru tinerime; »Orlic« = vultur mic (diminutiv), pentru școlari; »Vigred« = primăvara; pentru fetițe; »Orlovski adbornik« = organul oficios, pentru oficianți. În centrele mai însemnate își au casele proprii cu sală de lectură, de teatru, gimnastică, baie; în Ljubljana o arenă: »Stadion« pentru 40.000 spectatori. Sunt prescrise cursuri teoretice din sociologie și economie, cursuri practice din gimnastică, iar la finea cursurilor: examene, în fiecare an. Membri mai agili, devin conducători de secții.

Secția feminină strict separată de secția masculină își are organizația ei deosebită, întru toate egală cu cea masculină. Se țin cursuri de menaj, croitorie, ș. a.

Membri sunt dela 6—16 ani: »școlari«; dela 16—30 ani membri ordinari; dela 30 ani în sus veterani și membri de onoare.

Fiecare sat își are organizația sa: Sub secția (cutare): președinte, secretar, casar, econom, apoi vătavul = progimnasticul. Mai multe subsecții formează o secție, iar mai multe secții formează Asociațiunea generală sub conducerea președintelui și vătavului suprem. Orlii sunt între ei »frați«, salutul: »Bog-zivi« — »Doamne-ajută«.

Punctele principale din programul de muncă al Orlilor sunt: Educația fizică, intelectuală și morală, trebuie să se întregescă reciproc, crescând caractere tari, cari cu timpul să formeze o societate de indivizi, cari vreau și pot să-și țină locul bine stabilit. Programul acesta de educație a tinerimii nu voiește să vină în colisiune cu cercul de activitate a factorilor educativi naturali ori oficiali, cum e familia, biserica și școala; ci dimpotrivă are menirea să întregescă pe de-o parte ceea ce individul nu a primit în mod îndestulitor în familie și școală și să aducă, de altă parte, în consonanță practică viața reală a singuraticilor, a societății, cu ceea ce învață biserica. În consecință organizația »Orel« nu lucră contrar altor organizații catolice, cari se străduiesc spre perfecționarea vieții în sensul legilor bisericesti, ci cooperează cu aceasta, întregindu-se împrumutat.

III

Se naște acum întrebarea: care, dintre aceste 2 organizații ar fi pentru noi mai acomodate, după ce o atare organizație se impune, credem, în mod indiscutabil.

»Sokol« impune prin numărul membrilor ei, ceea ce nu-i de mirat după ce ea există încă din 1861, dar »Orel« e mult mai simpatic, mai aproape de inimă, pentru laturea pronunțat religioasă, pe cari își edifică activitatea tot atât de binefăcătoare ca și a »Sokol«-ului, având avantajul bine definit, în grija cu care dirigează și controlează viața morală a membrilor ei. »Orel« pretinde dela membri săi, bărbați și femei, să se mărturisească și cuminece în corpore de patru ori pe an; »Orel« își începe serbările cu slujba dumnezească, »Orel« gârdează oficios serbările religioase, ia parte la procesunile bisericesti, la congresele euharistice; educația se face pentru fiecare sex cu totul separat, învățându-se tineretul la stima față de celalalt sex, tocmai în timpul adolescenței, care e cel mai expus tentativelor.

Din aceste motive, în țara, în care există deja de mult »Sokolii« și în care simțământul național bine pronunțat nu putea fi slăbit de cel religios, tot atât de puternic: în Slovenia, pe lângă Sokoli, a trebuit să răsără falanga chipeșă a »Orel«-ilor, care din 1906 până astăzi — în Slovenia cea cu circa 1.000.000 locuitori slavi, numără rotund 15.000 membri, cu mult mai mulți decât »Sokolii«, organizații aci de vre-o 60 de ani. Cu peană de vultur la chipiu, în cămeși roșii ca și Sokolii, pe lângă avântul tineresc și dragostea de neam și țară, mai au în suflet și frica Domnului. »Bog zivi« e salutul lor, iar Românul zice: »Doamne ajută«. Lozinca României: »Nihil sine Deo« e doar un fragment din morala Românilor, care nu pleacă la drum, nu se apucă de lucru, până ce nu-și face cruce și nu cere ajutorul Celui de sus. E o necesitate sufletească a Românului ca în orice acțiune a sa, să simtă și să știe aproape mâna lui Dumnezeu. —

Am crezut a fi deci cu cale, ca azi, când se vorbește și se scrie așa de mult pe chestia educației fizice a tineretului român — care după

☐ ☐ **Folța „Unirii“** ☐ ☐

Pentru AGRU

Din pastorală recentă a I. Preasfinției Sale p. ar. mitropolit Vasile *)

În lupta grea **) ce a trebuit să purtăm, am fost susținuți de deputații și senatorii bisericii noastre, fără deosebire de partid. Pe lângă curajul ce ni-l dădea glasul conștiinței, *avut-am o mare bucurie văzând strânși în jurul nostru pe credincioșii mireni*. Învățătura dată de sfântul apostol Pavel strămoșilor noștri: »Mulți un trup suntem în Hristos« (Rom. 12, 5) s'a evidențiat în chip nelindios cu acest prilej. Îngrijorarea noastră, a arhierilor, a străbătut întreg trupul mistic al bisericii noastre. Nu știm, când a mai fost în aceste părți atâta interes și solidarizare pentru chestiuni pur spirituale; căci oamenii, nu și-au mai putut înăbuși glasul măhnirii lor între zidurile sfinte ale bisericii și, ca pe vremea altor nenorociri mari — cari toate, oricât ar fi de mari, sunt mai mici decât primejdiile sufletești

*) În legătură cu editorialul nostru din numărul ultim dăm aici, pentru importanța lucrului, o parte din cuvântul de îndemn adresat clerului din partea mitropoliei noastre dela Blaj. N. R.

**) E vorba de lupta ce s'a dat în jurul legii pentru noul regim al cultelor. N. R.

—, au făcut procesiuni pentru a dobândi îndurarea lui Dumnezeu. Nici deosebirea de principii politice, nici despărțirea claselor sociale n'au fost în stare să împiedece înjghebură acestor întruniri sufletești, într'adevăr vrednice de remarcat.

Noi, »pe cari Spiritul Sfânt ne-a pus episcopi ca să păstorum biserica lui Dumnezeu« (Fapte 20, 28), aveam toată încrederea în asistența pe care Mântuitorul o promisese când s'a înălțat la cer: »Iată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacului« (Mat. 28, 20). Mai aveam însă un oarecare sprijin și în sufletul acestui neam românesc, care prin cei mai de seamă scriitori ai săi a apreciat cu toată competența roadele sfintei Uniri. Nu credeam deci că reprezentanții națiunii ar putea să dea lovituri atât de dureroase bisericii, căreia atâta recunoștință îi datorează.

Rugăciunile fierbinți și munca grea au fost încoronate de succes; adevărat că nu deplin, căci și acum mai sunt în lege unele dispoziții, de ordin spiritual, cari jinesc biserica noastră.

* * *

La rezultatul luptei a contribuit cu o parte însemnată Congresul Românilor uniți ținut la Cluj în primăvara anului 1928. Clerici și mireni, din toate diecezele provinciei noastre mitropolitane, și-au manifestat așa de frumos credința și alipirea față de biserica noastră, încât cei în drept și-au tras pe seamă.

Insuflețirea, ce a domnit la acest congres,

nu s'a oprit aici. Oameni de elită, cari cu mari jertfe s'au fost adunat la Cluj, și-au dat seama de ce a fost și ce se mai poate întâmpla; și, înțelegând vorbele Psalmistului: »Iată acum ce e bun sau ce e frumos, fără numai a locui frații împreună« (Ps. 132, 1). Membri congresului au toată dreptatea, doar soarele bisericii române unite pare că acum începe să se înalțe mai frumos și mai strălucitor. Nouă ne trebuie din Apus nu numai bani pentru stabilizare și refacere; ne trebuie ceva mai mult, ceva din sufletul Apusului, plin de devotament, până la jertfirea de sine. Iar canalul, prin care și până acum s'a scurs ceva la noi din lumina și din spiritul de jertfă al Apusului, este mai ales biserica noastră.

De sigur, datorința de a vesti cuvântul adevărului și de a povățui sufletele pe calea mântuirii este în sarcina preoților. Nu poate fi însă indiferent pentru părinți, din ce principii se adapă copiii lor. Soții cinstiți, mai ales astăzi când comoara fericirii lor: indisolubilitatea căsătoriei, este așa de aleșuită din toate părțile, nu pot sta nepăsători. Stăpânii, proprietari ai micelor gospodării ori ai marilor întreprinderi, au tot interesul ca servitorii și muncitorii lor să fie de tipul lui Onisim, pomenit de sf. Pavel, care — trezindu-se în sufletul lui glasul conștiinței — dela sine se întoarce în casa stăpânului, servindu-l cu acelaș devotament, ca și când ar servi pe însuși Dumnezeu.

modesta mea părere, numai pe bază religio-morală se poate înfăptui cu succesul dorit — să prezint exemplul viu al societății „Orel“, care, ca și „Sokol“, își are azi reprezentanții săi în toate țările locuite de Slavi catolici. Organizația „Orel“ ar putea servi ca exemplu secțiilor de educație fizică ce s'ar putea înființa în cadrele asociației noastre mirenești AGRU, fiind scopul acestora, pe lângă cel amintit, și educația religio-morală.

Educația puterii de voință, face să crească încrederea în tine însuși, putându-se valida atât ca individ, cât și ca membru în marea familie a națiunii, pe care ești dator s'o servești precum și ca fiu al patriei, pe care va trebui să o aperi.

Pentru serbările jubilarie din Maiu. Deși preocupat în f. mare măsură de greaua situație economico-financiară pe care a moștenit-o, guvernul n'a uitat nici de marele jubileu al unirii naționale, amânând, după cum se știe, pentru luna Maiu. O mare comisiune s'a constituit de curând în scopul acesta, cu menirea de a face din serbările dela primăvară o manifestare națională și culturală, vrednică de importanța actului sărbătorit.

Programul, evident, nu este încă definitiv stabilit, dar după câte s'au publicat pe această temă, se plănuiesc cam următoarele lucruri:

1. Să se tipărească o mare lucrare istorică, cuprinzând 5 părți: arătând frământările și străduințele politice, apoi cele culturale și sociale ale Ardealului, legăturile lui cu Țara-mamă, întâmplările dintre anii 1916—1919 și viața Românilor după unire în noul stat. Ca secretar de redacție a acestei lucrări se pomenește d. Ioan Georgescu, fostul secretar literar al Asteii și acum sub-director în ministerul cultelor.

2. Să înființeze un ordin (medalia) numită „Ferdinand“ pentru câți au conlucrat la înfăptuirea mării țării.

3. Să pună piatra fundamentală la zidirea bisericii catedrale a Patriarhiei României, ca biserică a pomenirii acestui mare fapt istoric.

4. Să se înceapă subscrierea de daruri pentru strângerea unui fond, din care să se ridice 3 monumente la fel de mari: a lui Ioan

Mare adevăr a spus scriitorul francez Racine, când a zis, că „dintre toate darurile, câte le-a făcut Dumnezeu oamenilor, cel mai scump este sfânta lui lege“ (Athalie). Legea lui Hristos — care cuprinde și preceptele și marurile — a schimbat fața pământului, desființând despotismul și ștergând sclavagiul. Fiind ea cel mai mare bun comun al întregii omeniri, oamenii nu pot sta cu mâinile în sân, când e vorba ca să fie tăvălită în vâltoarele patimilor omenești însuși instituția bisericii, care este depozitara acestei legi.

* * *

Pătrunși de aceste adevăruri, membrii congresului dela Cluj au ales un comitet de inițiativă delegat să pregătească lucrările necesare pentru înjghearea unei organizații puternice, care, stând în afară de politica de partid, să adune pe toți fiii bisericii noastre într'un mănunchiu strâns legat.

Acest comitet, de sub prezidiul iubitelui nostru în Hristos fiu Dr. Valer Pop, avocat în Cluj, a pregătit proiectul de statute, pe care noi arhierii l-am găsit potrivit cu învățătura sfintei noastre biserici. În vederea grăbirii lucrărilor necesitate de organizare, comitetul de inițiativă ne-a pus la dispoziție un număr din acest proiect de statute, din care am fost adnexat câte un exemplar la Pastorală noastră dată din prilejul Nașterii Domnului.

E de prevăzut, că, la timp potrivit, Comitetul de inițiativă va organiza consfătuiri și

Al. Cuza, întâiul mare domn, sub care s'a făcut întâia unire de mare preț a Românilor: Moldova cu Muntenia, și care a fost piatra fundamentală a unirii ce au urmat; apoi a Regelui Carol I, sub care s'a ajuns la neatâr-nare și la rangul de regat, și a Regelui Ferdinand I, sub care s'a împlinit unirea cea mare.

La acestea se vor mai adauge de sigur și atâtea altele, între cari vine între cele mai sigure invitarea la participare a tuturor neamurilor Europei, făcând din această comemorare un prilej de întinsă propagandă pentru tot ce avem bun și frumos în țară.

Un cuvânt

Despre noua ediție a dogmaticii speciale a I. P. S. Sale pâr. mitropolit Vasile

Sub titlul cunoscut de „Orientalia Christiana“ a apărut pe Decembrie trecut o nouă broșură intitulată: *De Oriente documenta et libri*, în care se face manualelor de dogmatică specială ale I. P. S. Sale pâr. mitropolit Vasile următoarea recenzie, vrednică de a fi reținută:

„Orientalia Christiana“ au semnalat deja cele două volume de Teologie fundamentală a Mgr. SUCIU, arhiepiscopul Blajului și mitropolitul Românilor. Ediția a doua a primelor două volume de Dogmatică specială stă cu vrednicie alături de lucrările anterioare. Volumul I tratează Despre Dumnezeu Unul, Despre sf. Treime, Despre Dumnezeu Creatorul, Despre Dumnezeu Intrupatul, Despre Grație; volumul II despre Sacramente în general și în particular și despre Eshatologie.

Asupra tuturor chestiilor, eminentul autor prezintă punctul de vedere al teologilor răsăriteni; ca de pildă, pe acela al Palamiților în chestia simplității divine, pe acela al Bogomililor în chestia unității, și în deoseb. pe acela al reprezentanților oficiali ai ortodoxiei disidente. Foarte bine informat, el amintește și obiecțiunile unui Flammarion, sau unui Goethe. Ar fi desigur interesant să se traducă într'o limbă apuseană, sau în cea latină, notele destul de lungi, în cari risipește prejudițiile școlilor teologice disidente, cum sunt de o pildă, în vol. I. pp. 326—329, inexactitățile profesorului Ioan Mihălcescu din București

întruniri în centrele mai importante. Veneratu Cler își dă bine seama, că această organizație de sub denumirea „Asociația Generală a Românilor Uniți“ — AGRU — este ceea ce numește apostolatul laic, munca apostolică a mirenilor. De aceea, Veneratul Cler va căuta să participe, atât personal, cât și prin delegați ai parohiei, în număr cât mai mare, la aceste manifestări de credință. Și cum „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorînd dela Părintele luminilor“ (Iac. 1, 17), Frații în Domnul nu vor pregeta în călduroase rugăciuni și în puternica jertfă liturgică a cere binecuvântarea lui Dumnezeu peste această operă, menită să aducă lui Dumnezeu mărime și sufletelor mântuire.

Mulțumiri. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Filiala Crucii Roșii din DSMărtin aduce pe această cale călduroase mulțumiri tuturor acelor cari au subscris pentru ajutorarea infometaiților din Basarabia. Mulțumim îndeosebi dlui prefect al județului Târnava-mică Dr. Zaharia Boila, de concursul și sprijinul binevoitor ce l-a arătat în toate ocaziunile față de această societate. Contribuirile sunt următoarele: Primăria orașului Blaj 2000 lei, banca »Patria« 1000, Mitropolitul Dr. Vasile Suciu 500, Dr. G. Borșan 500, Banca generală 350, Cassa de economii 300, Dr. I. Bianu 200, C. Schieszl 100, G. Timbușiu 100, Dr. T. Denghel 100, Bărbat 100, W. Naftali 100, P. Ghișescu 100, Șt. Nyergeș 100, N. N. 100, T. Novac 100, E. Moldovan 100 și E. Nyiri 100 lei. — *Amigoara Cpt. Arifeanu*, prezidentă, *Aron Șerb*, secretar.

asupra deosebirii dintre *natural*, *preternatural*, *supranatural*.

Capul III din chestiunea a doua despre Intrupare se referențe întreg la cultul sfinților și a icoanelor, și arată temeinic acordul tradițional ce este între Răsărit și Apus pe această chestiune, ca și pe aproape toate chestiunile dogmatice. Studiul asupra *purcederii Sfântului Spirit* analizează amănunțit textele Părinților, ar fi putut însă utiliza și mărturia atât de importantă a prof. BOLOTOV asupra greșelii de căpetenie ale Foție. *Concepția neprihănită a Preasfintei Fecioare* se expune cu continuă considerare a interpretărilor puțin complete ale Orientului disident, cari de trei sferturi de veac încoace, se îndepărtează, de pozițiile tradiționale.

În dogmatica sacramentală, studiul relativ la *sfânta Euharistie* este îngrijit în chip special; în cele 150 pagini ale acestuia, obiecțiunile Românilor disidenți sunt foarte potrivit rezolvite și în special se risipesc, în fața expunerii obiective și clare a savantului mitropolit, temeiurile prejudecăților lor.

Chestiunea Purgatorului se rezuma destul de pe scurt în vre-o 20 de pagini, lămurind totuși toate punctele de importanță.

Bucurându-ne de activitatea extraordinară depusă din partea mitropolitului, cu toate amputațiunile sale repetate, felicităm din nou pe studentii români, cari se pot iniția în teologie din lucrările unui magistru, pe cât de erudit, pe atât și de clar și de binevoitor față de disidenții, pe cari vor trebui să-i lămu-rească.

Două sute ani dela nașterea lui Lessing. Marția trecută în 22 Ianuarie, s'au împlinit două veacuri dela nașterea marelui gânditor și scriitor german *Gotthold E. Lessing* (1729—1781), care continuă a avea până în zilele noastre o puternică înflorință asupra mișcării intelectuale a omenimei, și'n deosebi, evident, asupra celei din Germania.

Dovada cea mai sigură a acestei afirmații este faptul, că din prilejul aniversării recente se fac comemorări Lessing-iane nu numai în cuprinsul Germaniei, ci și la noi, precum și în toate celelalte țări ale Europei. „Laokon“, „Minna von Barnhelm“, „Emilia Galotti“, „Nathan der Weise“ și atâtea alte lucrări de seamă ale acestui premergător și contimporan al filosofului E. Kant, sunt opere cari fac din el un animator permanent al gândirii umane.

Un studiu de bogată informație asupra vieții și operei lui Lessing, datorit dlui Ion Georgescu, se poate citi în numerii dela 24 și 25 Ianuarie ai ziarului „Dreptatea“.

Știri mărunte

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 31 Ianuarie c. concurs la parohia *Ticușul vechiu* (vicariatul Făgărașului).

O donație regală. Ca asociată la ocrotirea așezămintelor fundațiunii Regele Ferdinand I^c din Iași, M. Sa Regina Maria a dispus de curând, într'o scrisoare adresată dlui ministru al Casei regale N. Hiottu, ca edificiul în care familia regală a stat la Iași în cursul războiului să servească pe viitor pentru »Institutul de educațiune a ficeilor de ofițeri«, care va avea să poarte numele M. Sale. Scrisoarea, prin care se anunța această prețioasă danie, încheie cu următoarele șire, pline de adâncă duiosie: »Dea Domnul ca acest Institut să înfățișeze pe vecie amintirea faptelor mari, la care Popor, Armată și Dinastie au fost părtași în vechea capitală a Moldovei«.

Dela secțiile „Astrei“. Din prilejul serbărilor dela 24 Ianuarie c. secțiile din Cluj ale „Astrei“ noastre culturale au ținut o nouă ședință plenară, în care profesorul *Ioan Lupăș* a făcut o comunicare istorică despre „Un vlădică român în Ardeal la 1397“. — Secțiile s'au mai ocupat de o adresă a Comitetului central în legătură cu revista Transilvania, precum și de o seamă de chestiuni privind Oficiul de desfacere a publicațiilor „Astrei“.

Locale. Miercuri, la Trei Ierarhi, va *predica* în catedrală *păr. Ioan Moldovan*, profesor la liceul de băieți; Sâmbătă, la Intimpinarea Domnului, *păr. Iosif Bucur*, contabil la Adm. centrală capitulară, iar Duminică viitoare, a lăsatului de carne, *păr. Gregoriu Tecșa*, contabil arhidiecezan.

— Joia trecută s'a prăznuit și la noi în Blaj, cu fastul cuvenit, *aniversarea unirii principatelor române*. După un „Te-Deum“ solemn, pontificat în catedrală de *Mgr. Dr. Ambroziu Chețianu*, vicarul mitropoliei — la care au asistat toate autoritățile locale —, lumea s'a adunat în sala de gimnastică a liceului de băieți, unde s'a dat un reușit matineu. Conferința ocazională a ținut-o d. profesor *Laurian Puia*.

Hârtia s'a ieftinit. La intervenția ministerului industriei și comerțului, fabricile din *Bușteni, Câmpulung, Letea, P.-Neamțiu, Petrișfalău, Scăeni și Molidul* au convenit, ca, începând cu 21 Ianuarie, să facă la prețurile hârtiei următoarele reduceri, înțelese per kgr: La hârtia în suluri 2 lei; la hârtia pentru cărțile de școală și cea pentru împachetat cea bună secundă, câte 1.50 lei; la hârtia de scrisori, cea de ediție, la cea bună satinată și cea pentru pungi câte 1 leu; la hârtia plană 0.70 Lei; iar la hârtia de tipar satinată 0.50 Lei. Scăderile acestea se vor acorda pe viitor pe întreagă linia, nu numai gazelelor mari, cum se obișnuise până acum. — Bine ar fi ca atari scăderi să se facă și la alte industrii „naționale“, cari au prețuri peste cele normale.

Cartea Românească pregătește o operă de mare importanță. Cu investiții deosebit de însemnate, cum numai o mare casă de editură își poate permite, se pregătește la „Cartea Românească“ din București un *Dicționar enciclopedic românesc*, care e vorba să apară în cel mult un an de zile. Conceput după modelul micului Larousse, noua enciclopedie română va avea până la 2500 pagini, fiind împărțită în două părți distincte: prima de dicționar lexicologic românesc (îngrijită de filologul *I. A. Candrea*) și a doua geografică-istorică, redactată de *Gh. Adamescu*. Dicționarul va fi bogat ilustrat, cuprinzând la 7000 desene și 1000 portrete. Ca preț al primei ediții, de 10,000 exemplare, se vorbește de suma de 800 Lei, care va scădea însă la edițiile următoare, pentru a face ca această operă să poată ajunge un bun al tuturor.

Catalogul presei din România. A apărut noul „Catalog al presei din România“ pe anul 1929, editat de Agenția de publicitate RUDOLF MOSSE din București. Este a V-a ediție, scoasă de agenția RUDOLF MOSSE, care prin Catalogul acesta aduce un real serviciu comerțului și industriei, cărora le dă bune îndrumări în privința publicității în ziarele și revistele din țară. Este un ajutor eficace ce se dă vieții economice a țării, fără să mai vorbim și de faptul că presa românească are un indicator al ei permanent. — Catalogul se oferă gratuit tuturor întreprinderilor principale și se poate cere dela editura: RUDOLF MOSSE S. A. București, Calea Victoriei 31.

□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴

Telefonul „Unirii“

R. Herseni. Ideea unui nou pelerinaj la Roma în cursul anului jubilar este și în mintea noastră, și dacă — după cum sperăm — jubileul papal ne va aduce de fapt Colegiul românesc mult dorit, pelerinajul va trebui făcut chiar cu prilejul inaugurării acestui Colegiu. Firește, în acest caz ar putea avea loc abia către toamna viitoare. — Pentru cărțile ce doriți, vă puteți adresa cu toată încrederea librăriei: *Franz V. Mühldorf, Cernăuți*, care vă procură orice carte și din străinătate. Inutil deci să vă încurcați cu librării din Italia.

Dr. B. Cluj. Până în momentul, când dăm la tipar aceste știri, nu știm nici noi ce-a hotărât Sf. Sinod în chestia calendarului. Se pare însă, că lucrurile merg destul de încet și că s'au ivit greutăți mult mai mari, decum se credea la început. Apare aceasta între altele și din următoarele declarații deosebit de semnificative ale episcopului *Lucian Triteanu* al Romanului: „Avem deoparte (în alternativa ce ni-se pune pentru alegere) adevărul, iar de cealaltă rugăminte patriarhului ecumenic, întemeiată pe ideea de armonie. Deci sau separați, cu adevărul, sau în ecumenicitate, cu greșală“. Nu-i eschis deci, ca Sf. Sinod să găscască pentru regiunile tulburate de așa numiții „starostiliști“ un aranjament aparte, fără a reveni peste tot asupra datei fixate, de 31 Martie. Singura soluție, care nu s'ar lovi în nici o dispoziție canonică ar fi o revenire integrală la vechiul calendar și este cât se poate mai clar că turburătorii de axi pe chestia pascălei aici vreau să ajungă. Dar în calea acestei soluții sunt alte considerente, cari nu credem să poată fi nesocotite.

C. Noduroasa. Pentru mai deplină informație dăm aici în întregime dispoziția referitoare la declarația de impunere, care vă interesează: „Contribuabilul al cărui venit imposibil, fie global, fie elementar, judecat după cel din anul precedent, e același ca și în anul anterior și dacă nu are nici un scăzământ de cerut și nu și-a schimbat nici reședința, nici nu și-a modificat felul întreprinderii sau al profesiei, poate să nu mai facă declarațiune, și în acest caz se presupune că a menținut declarațiunea din anul precedent în ce privește veniturile, nu însă în ce privește scăderile pentru sarcini familiare sau pentru datorii ipotecare ori chirografare, pentru cari se cere dovezi în fiecare an. Deci, spre a obține pe anul 1929 aceleași scăderi, trebuie să facă declarație și să aducă acele dovezi la efectuarea impunerii când va fi citat“.

P. Făgăraș. Luăm cu bucurie act și, la dorință, încreștăm, iată, că sunteți cu totul străini de „sforăria“ ceuice a publicat în „Universul“ informațiile deochiate, referitoare la chestiunile catehetice din biserica noastră. Cuvântul excepțional, citat între ghilemele, nu era al nostru și astfel n'avem nimic de retractat, mai ales că din partea autorului notiței din „Universul“ s'a făcut în adevăr o „sforărie“ din cele mai patente. În cât privește apoi bănuiala de care aminteam, ea ni-s'a trezit, credem cu temei, prin atitudinea ce-ați luat față de programa „oficială“, atitudine, care ne îndemnase să-i punem adnotările cunoscute.

O. Măierște. Am primit 1600 lei, abonament dela parohiile Măierște, Doh, Meladia, Cosniciul de jos, Marca, Poșt, Șumal și Almaș. Mulțumim și de astădată pentru interesul deosebit ce ne arătați.

Oficiul parohial. Suplacul de Baroșu. Am primit suma de 600 lei. Achitat până la 31 XII 1929.

Oficiul parohial. Sfârnaș. Am primit 100 lei. abonament pe jumătatea ultimă a anului trecut.

Oficiul parohial. Șeitin. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1928.

Dr. V. Tg.-Mureș. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Prisaca. Am primit 200 lei. Mai restați cu 180 lei pe anul trecut.

S. Ghijșa de sus. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Igrăș. Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial. Părul. Am primit abonamentul pe anul trecut.

S. Valea Vinului. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Rodna. Chităm primirea sumei de 200 lei, abonament pe 1929.

R. Mateiu. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Valea Dâlșii. Am primit abonamentul pe anul trecut.

Dr. Ș. Arad. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Dr. P. Abrud. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Dr. F. Aiud. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

Dr. P. Caransebeș. Abonamentul pe anul curent l-am primit.

Dr. M. Tășnad. Am primit abonamentul pe anul curent.

Dr. S. Oravița. Am primit 300 Lei. Adresa am cores-o.

Biserica. Oheia. Am primit abonamentul pe anul curent.

G. Ghimeș-făget. Am primit abonamentul pe anul curent.

C. Hațeg. Confirmăm primirea sumei de lei 200.

P. Carăi. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei.

M. Parța. Am primit abonamentul pe 1929.

G. Carăi. Am primit abonamentul pe 1929.

B. Beiuș. Am primit suma de 100 Lei.

ATENȚIUNE!

Cu onoare aduc la cunoștința On. public **că biroul meu edil** l-am transferat în **Blaj**, jud. Sălaj.

Intreprind orice lucrări de construcții. Pregătesc *planuri de biserici*, în care sunt specializat. Pregătesc *iconostase* în cele mai avantajoase condițiuni.

Intreprindere de construcții
Alexandru Floriânsic

(666) 1 8

JIBOU

Batoze Typul cel mai nou Tractoare Instalațiuni de moară

S. A. Română pentru Comerțiu de
Mașini Agricole

Cluj, Str. Regina Maria Nr. 45

Reprezentanța generală pentru România al fabricii:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár,
BUDAPESTA

(987) 8

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război tuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 17-7

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6